

Nro. 10.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

ndúlt Bétsből, Pénteken Januarius 1-ső napján, 1811-ik
esztendőben.

BCU Cluj / Cultural University Library Cluj

B é t s.

Januárus 29-dikén igen fényes bált adott az itt
évő Frantzia Császári fő rangú Követ Gr. Otto.
A' hivatalosok 5 vagy 6 százan voltak jelen. Az
itt Bétsben talaltató Cs. és K. Fő Hertzegek is
megtisztelni méltóztattak jelenléteikkel a' fényes
ársaságot.

Kynasti ugy nevezett *Semperfrey* és Gróf
Schaffgotsche Gotthard Antal ő Excellentiája,
Cs. Kir. Udvari fő Marschal, az Arany-gyapjas
Rendnek Vitéze, a' Leopold Austriai Császári
Rendjének 's a' Frantzia Császári Betsület Legió-
nak Nagy Keresztese, Cs. K. Valóságos Titkos
Tanácsos és Kamarás-úr, életének 90-dik eszten-
dejében e' hónap' 28-kán kimult a' világból.

Török Birodalom.

Pancsova, Januarius' 17-kén. A' Szerbiai fő vezér *Petrovits György* (Cserny) parantsolatjához, 's a' Szerbiai Tanátsnak egy ezt követett második parantsolatjáhozképpest, nem régiben minden Szerbiai seregek, keveset kivéven, melyek vigyázat végett a' széleken hagyattattak, rész szerént a' nagy hideg miatt, részszerént pedig azért is, hogy a' Törökök is magokat igen tsendesen viselik, honnyokba vissza tértek.

Az Orosz fő vezér Gróf *Kamensky* parantsolatjára Generál-Lieutenant Ritter *Szasz*, *Viddin* várának vivását félbeszakasztotta, és ezen várat egészszen oda hagyta. Az ártiliériával és gyalogsággal *Pregowához* vonta vissza magát; hanem a' lovasságot az eleségbéli fogyatkozás miatt Oláh országba kellett vissza küldeni. Mint sokak erősítik, és mint hitelesnek is látszik lenni, Generális *Szasz* abból a' Politikából tette ezen hátra felé való mozdulást *Praova* felé, hogy ha a' környülállások úgy találják kívánni, onnét Oláh országba könnyebben általszállíthassa seregeit, minekutánna a' Szerbiaiak az Oroszok eránt naponként nagyobb idegenséget kezdettenek volna nyilatkoztatni, 's a' táborozást sem akarván többé vélek egy társaságban folytatni.

P r u s s z s z i a.

A' következő levelet, melyet már minden Bavariai és egyéb Német újságokban lehet olvasni, a' *Morning-Cronicle* nevű Londoni újságból adta-ki jegyzésekkel a' Párisi Monitör: —

Königsberg, Deczember 19-dikén. Mi írhatjuk a' Londoniaknak, hogy a' *Balticum* tenger'

külömbkülömb kikötőhelyeiben több mint 500 kereskedő hajók elvétettek, a' mellyeknek terheik a' Frantzia birodalom' számára a' többetigérőknek eladattatnak. —

A' Frantzia és Orosz Birodalmak között támadható hadakozásnak híre, melly egy időtől fogva elterjedett, most mind inkább inkább erősödik. A' Dec. 1-ső napján Petersburgból indult levelek e'képpen fejezik-ki magokat: — “

„Olyan hír terjedett-el, hogy Sándor Császár és az ott lévő Frantzia Követ Caulincourt között heves beszélgetés történt volna, melly után a' Frantzia Követ az onnét való eljövételre passust kért magának, de nem kapott. *)

„Azt is beszéllik, hogy a' Törökök és Oroszok között való békekesség megkötötten volna, és hogy az Orosz armádiának nagy része a' Lengyel-Orosz határokfelé venné útazását. A' békekességes tziikkelyek igen kedvezők a' Törökökre nézve. Lengyel országban igen elevenül a' készület. H. tzig Poniatovszky 50,000 emberből álló armádiát organizál, és a' rekrutáknak gyűjtése végett mindenfelé utaz.

Utól-írás. — Az ólta, hogy ezen levelünket bévégeztük, esett értésünkre, hogy sok személyek, a' kik országunknak egyik pontjáról a' más pontja felé utazni akarnának, szándékjokban akadályoztatnak, ha csak Napoleontól nintsen passusok. Ez a' hír a' kereskedő és idegen útsokat illeti leginkább. **)

A' Monitor jegyzései: —

*) A' Londoni Kabinét jól tudja, miként kelljen itélteni a' száraz Europa' mostani állapotja felől: de még is e'féle hireket terjeszt-el, azért,

hogy az e'félék által elfordithassa az Anglus népnek figyelmetességét arról a' keserves állapattól, melybe az helyheztetve van.

**) Mi ezt a' tzikkelyt azért adjuk így egészen szórolszóra világ' eleibe, minthogy ennek foglalatja teszi most a' Londonból jövő minden újságok' fundamentomát. Ott Párisi, Petersburgi, Danczkai, és Königsbergi költött leveleket írnak, ugyan azon egy célra; ezekszerént nem messze van a' száraz Európában az új hadakozás, a' melly ismét meg fogja nékiek nyitni az azzal való közösülés' útjait. Ezen újságoknak ekhója a' száraz Európából Londonba ismét vissza térvén, Angliában igen kedves érzékenységeket gerjeszt. Mi rövid szókkal mondjuk, hogy Frantzia Ország az Európai száraz földön lévő Hatalmasságokkal még soha bizodalmasabb lábon nem állott.

Nagy Britannia.

Parlamentomi dolgok. — Az Asó Ház' ülésében Jan. 11-dikén eléfordúlt dolgok ezek voltak: — A' Kintstar' Kancelariussa jelentette, hogy ezen Háznak parantsolatja szerént a' kinevezetett Bízatosok a' Vallisi Hertzeghez mentek, a' hol a' Királyi Tanáts' Elölülője és a' Királyi petsét' gondviselője a' Parlamentom Felső Házának nevében már jelen voltak. Megértvén ő Királyi Hertzege a' Bízatosoktól a' két Háznak végzéseit, nékiek ilyen választ adott: — “

„ *Mylordok és Urak!*

Azon jelentést, melyet az Urak nekem a' két Házak rendelése szerént ezeknek végzéseik felől tesznek, a' melly végzéseknek foglalatjok ab-

ban áll, hogy én a' Királyi hatalomnak munkait, az alatt, míg az ő Felsége betegsége tartani fog, tegyem, azzal a' tiszteletbéli érzékenységgel fogadom, mellyel e' két Házaknak megegyező kívánságaik eránt mindenkor viseltetni fogok. —

„Hasonló érzékenységgel felelek én meg a' Felső és Alsó Ház' tagjai reménségeknek is az eránt, hogy az ő Felsége és a' nemzet' boldogsága eránt viseltető hajlandóság engemet arra határoznak, hogy azt a' nehéz terhet magamra vegyem, melly a' Parlamentom végzéseiben találkozó megszorítások és kifogások alatt, réám bízottatott.

„Belső meggyőződéssel lévén azeránt, hogy szívennek érzékenységei, kedves Fejedelmemhez és hazámhoz vonzó szeretettel telyes indúlatomhoz képpest engemet magamat is arra indították volna, hogy a' Felség eránt azon félelemmel telyes nyájasságot, melly a' Parlamentomi végzésekben kifejeztetik, megbizonyítsam: nem tselekedhetem hogy ki ne nyilatkoztassam, hogy sajnálom, hogy nékem meg nem engedtetett az ő Felsége megszorodott szívú jó alattvalói előtt megmutatni azt, hogy én, önként is éppen úgy tselekedtem volna. —

„Mé lyen szívemre-hatván az a' meggyőződés, hogy a' közönséges vélekedésnek letsendesítő é e' melly szükséges légyen, és meghatározvan magamban, hogy magamat akár melly személyyes áldozat-tételnek alája adom, a' mi az atyam' koronájával és népének javával megegyezik, leg kisebb kételkedés nélkül elfogadom a' nékem ajánltatott hivatalt, akár milyenek légyenek is az a' mellé foglaltatott megszorítások;

a' melly tekintetben megmaradok azon vélekedés mellett, mellyet már más hasonló szomorú alkalmatossággal kijelentettem. —

„Midőn a' réám bízott foglalatosságoknak folytatásokat általveszem, minden terhei esmére-
tesek előtttem annak az állapotnak, melybe tété-
tődni fogok: de egy megvilágosodott gondolko-
dású Parlamentomnak tanácsadásaira, és egy nagy
lelkű jó népnek buzgó segedelmére bízván maga-
mat, részemről semmit el nem fogok mulatni,
a' mi tőlem kitelhetik, hogy ezen segedelmet
megérdemelhessem. —

„Mylordok és Urak! Tessék közleni felele-
temet a' két házakkal, 's buzgó ohajtásomnak
és könyörgéseimnek szavait meg mondani, az
eránt, hogy az Isteni gondviselés minket és a'
nemzetet, a' Királynak mennél előbb lejendő
meggyógyítása által, mostani bizontalan kör-
nyűllásaink közzül szabadittson-ki.“

Az után azt a' választ olvasta-fel Lord *Clive*,
mellyet a' Királyné adott a' hozzá küldetett Biz-
tosoknak. Ebben így fejezi-ki magát a' Király-
né: —

„*Mylordok és Urak!*

„A' Király eránt való háládatosságnak és
kötelességnek érzése, és a' haza eránt való kö-
telességek, mellyek engem' az 1789-dik esztendő-
ben arra vettek volt, hogy megigérjem, hogy
azt a' hivatalt, mellyet a' Parlamentom réám
bizott, leg nagyobb szorgalmatossággal folytat-
ni fogom, most, ha lehetséges volna, még fon-
tosabbakká tétetődtek volna azon boldogság ál-
tal, mellyel azolta a' Királynak oltalmazása
alatt élhettem; és a' szolgáina minden kötelessé-

geimnek leg nagyobb megbántatásokra, ha felvállalni nem akarnám azon szent terhet, a' melly mostan réám bizattatik.

„Azon Tanátsnak segedelme, mellyet a' Parlamentom mellém rendelni szándékozik, még erősebbé teszi bennem azt a' bizodalmat, hogy a' réám bizatott hivatalnak megelégedéssel meg fogok felelni.

„Ezen foglalatosságnak minémüsegei és tárgyai az én szívemet egészszen által járják, mint-hogy azt foglalják magokban, a' mi nem tsak nékem leg betsesebb, hanem a' mi a' nemzetet is leg közelébről illeti, 's a' melyre nékem minden tekintetben, kiváltképpen pedig ennek, a' leg jobb Király eránt viseltető szeretetére és hajlandóságára nézve figyelmeznem kell.“

A' Londoni Ujságok egy levelet adtak-ki, melyben hitelesen elő adatnak a' Déli Amérikában folyó revoluziós történetek, különösen pedig a' Cenerális *Liniers* megölettetése. A' történet leírása röviden ennyiben áll. A' revoluziónak kezdődése után a' *Buenos Ayresi* és *Monte Videói* lakosok egymásközött meghasonlottak. Az első, mint az Északi Amériakaiak, egészszen függetlenné akarták magokat tenni: a' Monte Videóbéliek pedig jobbnak lenni itélték az anyaországtól való függésben megmaradni. *Liniers* tisztességes biztatásokat vévén Frantzia Országból, az utólsókkal tartott. A' két ellenkező rész között nyilvánságos verekedésre került a' dolog. *Liniers*, Cordovába a' tartomány belsőbb részére vonván-el magát, onnét tanátsolta a' Monte Videóbélieket. A' plánum, mellyet ő a' Monte Videói és Paraguai Helytartókkal égygyetértőleg

tsinált e' volt: Ő maga *Cordovában* 15,000 embert gyűjt össze; Potosi, Charchus, Chugnisa-ca, Cochabamba, állittsanak-ki ugyan annyit. A' Paraguai Helytartó küldjön ugyan ezen cél-ra 1000 embert. Minekutánna mind ezek össze-gyülekeznek, ő maga (Liniers) ezeket Santa-Fé-hez vezérli, a' hol Monte Videóbol is 15,000 ember által, és egy fegyveres hajós tsoport által segítettén, *Buenos-Ayrest* körül veszi, és azt elfoglalván, az ott lévő Juntának minden tagjait a' nagy piatzon felakasztatja. — De mind ezeknek ellenkező kimenetelek lett. A' Buenos - Ayresi Juntának tudtára adatott a' planum. Ez a' dolognak eleit vette. Még minekelőtte a' seregek Cordovánál össze gyülekeztek volna, ott a' *Liniers* kevés népit megverette; őtet néhány társaival egyetemben elfogatta, és egy szomszéd érdőben egymásután mindnyájokat agyon lövöldöztette. — Ugyan ezen Junta azután Peruba is Követet küldött, hogy ennek lakosai is értsenek egyet a' függetlenség' dolgában a' Buenos-Ayresiekkel, 's mint a' leg újabb levelek erőssitik, célját tökéletesen el is érte.

* * *

A' *Portugalliai* tsatázó mezőről és Kadixból Londonba érkezett hivatalszerént való tudósításokban, nintsen semmi nevezetes történetről való emlékezet. *Coimbra* előtt 4 Frantzia Regementek mütatták volt meg magokat; nem iratik mi célzással és kimenetellel. Anglus Kapitány Ten-vik egy Frantzia Granadíros tsoportnak kergetésében foglalatostkodván, elesett. A' két ellenséges armádiát a' mi illeti, ezeknek fekvésekben nem történt volt semmi változás. — Hogy a' Mar

schal *Mortier* seregénél nem soká történhet valami, abból lehet gondólni, hogy Zafra és Lezene között Mendicibáí nevű Insurgens Generális véllé szemben telepítette-le seregeit.

Kadixnál nem tágitják a' Frantziák az ostromhoz kívántató készüléteket. Már annyira vitték iparkadásaikat, hogy a' vár' árkáig elszolgálnak ágyúgolyobisaik, melyre nézve a' kapuk bészárattatván, a' várból kimenni engedelem nélkül senkinek szabad nem volt. Marschal *Soult*, a' déli armádia' fő vezére, Kadixnál meg fordulván a' munkát meg szemlélte. Darab ideig ott mulatott számos Stábjával és sok Generálisokkal. Sok új rendelkezéseket tett. Tsak nem hitel felett való iparkodással foly a' munka: hanem mint-hogy *Leon* szigétén (a' melly Kadix előtt van, és a' mellyet a' Frantziáknak el kell foglalni előbb, hogysem Kadixba béronthatnának) az Anglus és Spanyol seregek is rettenetes sántzokat készítettek; 's minthogy ezen szigetet a' száraz földtől nagy folyó és széles tsatornák választják-el: tehát mind ezekre a' környűállásokra nézve az ostromlók még eddig tsak ágyúgolyobisoknak és bombiknak általhányásával próbálhatták szorongatni a' szigetenlévőket. A' sok féle lapos ágyus hajókat is azonközben nagy szorgalmatossággal építik az ostromlók, melyeknek segedelmekkel majd annak idejében, közelébről való próbákat fognak tenni a' nevezett sziget ellen. (Mikor egyszer ezen szigetre kiszállhattak és ezt elfoglalhatták a' Frantziák, azután még tsak egy szoros úton kell által rontaniok, a' melly ezen sziget és Kadix városa között találtatik. Ezt a' keskeny utat is rettenetes bástyák oltalmazzák. A' Frantzia

ostromló sereg fél hóld formában fekszik a' száraz földön (continens) ezen szigettel és várossal általellenben, a' parton készült irtóztató sántzok megett, a' mellyek olyan közel vannak a' vízhez építetve, hogy a' golyobisok által szolgálnak a' szigetre. A' jobb szárnyokon pedig egy olyan tsutsra építették egy batteriáikat, hogy onnét egyenesen Kadixnak falait akarják döngetni, 's mint fellyebb említődött innét már a' vár' arkáig bé is lövik golyobisaikat). — Marschal *Soult* ismét vissza utazott Kadixtól Sevillába. — Insurgens vezér *Blake*, a' ki egy időtől fogva Andalusianban kormányozta az Insurgenseknek némely próbatételeiket, bément Kadixba, a' hol a' Kormányozószer' Elölülője leszen.

Portugallia és Spanyol Országok.

Folytatása azon *Anglus Vetteránus* által a' Londoni Times nevű ujságnak iroájához küldött levélnek, melly a' 9 dik számú M. Kurir 139-dik lapján félbe maradt, a' Párisi Monitör által arra tétetett jegyzésekkel egyetemben: —

„Arra, hogy a' Busacói hegyekről magokat az Anglusok vissza vonják, tsak a' Frantzia seregeknek nagy számjok indította őket. Busacót elhagyván, szükségesképpen *Torres Vedrashoz* kellett menniek. Ha Massenát kergetni akarták volna, tsak az előlmenő Anglus tsoportok tsaphattak volna össze a' hátul menő Frantzia tsoportokkal, míg azonközben ezeknek két magános armádiáik útjokat *Coimbra* felé akadály nélkül folytathatták volna. Egy egész Anglus osztály-sereget fel kellett volna áldozni; a' Portugallusok megijedkeztek volna; 's ilyen esetben azután a'

Torres Vedrasi lineában, megveretett seregekkel győzedelmes előtt megállani lehetetlen lett volna. Ilyen szerentsétlen resultátuma lett volna annak, ha mi Massenát a' Busacói verekedés után kergettük volna. Sept. 26-kán és 27-kén elfoglaltatta volna Wellington a' *Sardaói* keskeny utakat, ha hadi plánumával megegyezőnek látta volna: 23-dikban pedig már nem volt arra idő, hogy Anglus tsapatokat lehessen széllyel küldözni. Ide járul, hogy tsak Anglus fegyvereseket küldhetett volna a' nevezett keskeny útaknak elfoglalására az Anglus vezér, tsak ezekhez lehetvén egész bizodalma. Itt azonközben a' Frantziáknak kétségbeeső vóltok egy olyan véres tsatára találhatott volna alkalmatosságot, melyben a' nagy szám a' vitézségen győzedelmeskedni szokott; a' melly megesvén, az ideküldetett osztály azután erre a' táborozásra nézve elveszettnek lenni tartathatott volna, minthogy tsak *Oportó* felé vonhatta volna vissza magát. Ha Wellingtonnak 50 ezer embere lett volna, 10 ezeret *Sardaó*hoz rendelvén, Massenának vagy sokat kellett volna veszteni, vagy [vissza kellett volna vonni magát *Almeidá*hoz. Lord Wellington tsak ezért szállította által seregeit a' *Mondegó* jobb partjára, hogy a' Frantzia armádiával minden lépésnyi földért veszekedhessék. A' kémeknek tudósításaikból kitanúlta volt, hogy semmi reménsége sem lehet ahoz, hogy a' Frantziákkal külömben jó kimenetellel megütközhesen, ha tsak olyan helyen nem, a' hol a' helynek fekvése Massenának meg nem engedi azt, hogy nagy számú lovasságát és ártillériáját jó móddal használhassa. Ilyennek találta ő lenni

a' Busacói lineát, melyből ő minden dicséret fellett való módon vissza tudta vonni magát. Az Anglus fő vezérnek telyességgel nem lehetett széllyel oszlatni seregeit, azért, hogy a' Lisboa felé árviz módjára nyomuló ellenséges armádiának ellene állhasson: erre nézve nem küldhetett-el az Oberster Trant vezérlése alatt többet két tartományi Regementeknél. Oberster Trant oly czélzással küldetett-el, hogy az ellenség' háta megett tegyen valamelly hasznos fordulást. Tsak egy vagy két Anglus Batalionok lehettek volna véle, hogy a' vezérlése alatt volt militiának (tartományi fegyveres népnek) első tsapatját ezek formálhatták volna, ő bizonyosan jó tsapást ejthetett volna ellenségeinknek valamelyik szárnyokon, vagy a' hátok megett. Egy szóval, az Anglus vezérnek nem engedték azt a' környülállások, hogy armádiáját darabonként elszéleszsze, a' nélkül, hogy annak bátorságát és a' Britannus fegyvernek ditsősségét a' veszedelemnek ki ne tegye. —

„*Massenának* nem kellett volna megtámadni a' Busacói tanyát; néki, ha jó tanátsloi lettek volna, meg kellett volna azt, jobb vagy bal felől kerülni. *Wellington* esmerete a' maga ellenségének puszdori természetét, 's erre nézve határozta magát arra, hogy haszonra fordítsa ellenségének azon képzelődését, a' melly ezzel elhittette azt, hogy ő az Anglusokat mindenkor megveri, mikor tsak az a' szerentséje lehet, hogy vélek szembe szállhat. Hitelesen fel lehet tenni, hogy az ellenségnek abban, hogy Sept. 26-kán a' maga lineája előtt az egyenként álló puskáknak sokságát elszélesztette, semmi egyéb czéi.

zása nem volt, hanem hogy az Anglusokat megijeszze és arra vegye, hogy a' Siera hegyeket oda hagyván, a' Mondagón által költözzenek.

„*Massena* 60,000 emberrel jött által a' Mondagón, kik között 10,000 lovasok voltak. *) Az ő elestekből, megsebesedettek, és elfogatottakból álló vesztese 7 vagy 8 ezer emberekre tétetik. **) Ispotály szekereit igen gyenge őrző sereg' vigyázása alatt Coimbrában hagyta, az olyan betegeknek pedig, a' kik a' fegyvert elbírhatták, fegyvert adott a' vállóakra. —

„Ha Angliában nyilvánosságossá lett volna az, hogy az Anglus vezér Portugalliát elpusztította, mint arra a' leg szorosabb hadi törvények szerint jussa lett volna; ezen esetben őtet a' leg keményebb szemrehányások érdekelték, 's Szövetségeseinkkel való ilyen bánása barbarus tselekedetnek tartatott volna; 's azt mondták volna felőlle, hogy ő a' Frantzia Vandalismus' követője. ***) *Wellington* ezen kényes környűlállások között az Anglus természeti tulajdonság' állandóságát és hűséges voltát tökéletesen bėbizonyította. A' lakosoknak, kik magokat az ellenség keménysége elől elvonni kívánták, oltalmat ígért. Azokat a' pusztításokat, melyek történtek, és a' melyeket a' Monitör mérészel úgy leírni, mint a' melyek a' Frantziák által elkövettetett dolgokat felűl haladták volna, ****) magok a' lakosok tették. *****) —

„*Massenának* soha sem volt 50 ezer embernél kevesebb népe *Alenquernél*, arra az esetre, hogy az Anglusoknak ellenek álhasson, ha megtámadnák. Mikor Nov. 14 kén a' Santeremi tanyát *Wellington* oda hagyta, tsak 30 ezer An-

glus volt véle. A' Portugallusok igen jól viselték magokat a' Busacói tsatában. Torres Vedrásnál is meg tartották volna jó híreket-neveket, ha Massena ezen lineát megtámadta volna: részünkről ellenben nagy ügyetlenség lett volna ezt az új katonaságot a' Frantzia lineára réá vinni. Azt könnyű mondani, hogy a' Frantzia armádia 130 mértföldnyi lineát tartott elfoglalva: de nem kellett volna elfelejteni hozzá adni azt is, hogy ezen lineának szárnyaira küldött tsoportok Sarteremnél 6000, a' bal szárnyoknál pedig 4000 emberek-nél többől nem állottak. A' lavasság' és gyalogság' fő ereje pedig szünet nélkül öszsze seregelve állott, arra fordítván egész figyelmetességét, hogy mihelyest az Anglusok valami hibát ejtenek, azt azonnal a' magok hasznokra fordítsák. —

„Hogy a' Zeserén az ellenséget által ne bortsássuk, leg alább kellett volna annyi emberünknek lenni, mint néki volt. Regnier 23 ezer válogatott emberekkel jelent meg ott. Előtte 8000 emberek meg nem állhattak. Wellingtonnak nem lehetett a' Massena győzedelmét önként eszközölni. Ezen 8000 embereinket a' Regnier, Drouet, és Mortier osztályaik egészszén körülkerítették volna a' Zesere mellett. Ha Abrantesbe bément volna ezen seregünk, megemésztette volna az ott őrizeten lévő tsapatnak eleségét, 's ez által annak feladattatását siettette volna. Wellingtonnak szükségesképpen együtt kellett tartani egész erejét, azért, hogy ha magát alkalmatosság találja eléadni, az ellenségen valami fontos tsapást ejthesen. —

Igen szerentsés történet volt, hogy Gen. Románát az Anglus vezér meg hívta, hogy ő is a'

Torres Vedrási lineának védelmezésére jöjjön. Napoléon igen jól kitsinálta volt a' plánumot ezen Spanyol Generális seregének semmivé való tevésére, mint a' ki felől jól tudja, hogy ő legyen a' Spanyol Insurrektnak lelke. Úgy volt az ellene való plánum elintézve, hogy Mortier, Drouet, és még egy más harmadik Generális, a' ki Madrid felől jött, seregeik által őtet körülkerítették.

„Wellingtonnak még akkor sem állott 45 ezer embernél többől a' serege, mikor a' Torres Vedrási lineába bészállott. A' Massena célzása a' volt, hogy a' Lisaboni várfalakra a' Nápoleon sassát függeszse-ki. Most midőn őtet Aleaquer-nél látjuk vesztegelni, azt gondolhatjuk, hogy betsúlyteesebbnek és tanátsosabbnak tartja ezen ditsóságot Urának engedni, és magát addig vizsgálja vonni, míg ő Cs. K. Felségének magának megjelenni tettezend, hogy Portugalliának fő városába való bemenetelét tartsa. Massenának segítsége érkezett, és vár ő még többet is. Munitziója is érkezett; 's hogy ebben fogyatozása lehessen nem gondolhatni, minthogy olyan kimélve bánik velle, hogy csak a' Torres Vedrási tanyát sem akarja megtámadni. Ha Lord Wellington alatt annyi Anglus volna mint Masséna alatt Frantzia, hiszem, hogy ő nem sokáig maradna Portugalliában. Ha Murat 30,000 vállogatott emberrel a' Siciliába való kiszállást meg nem meri próbálni, mit teszen az Angliába és Irlandiába való kiszállásról való beszéd? Ha a' Schelde vize befagy, az ott lévő Frantzia hajós sereg szerentsésnek tarthatja magát, ha az *elementomok* ellen megmaradhat, a' helyett, hogy az Angliába va-

ló expeditziót munkába vehetné. Ha Wellingtonnak Talaveránál 40,000 Anglusai lettek volna, és a' Spanyolok az ő rendelkezéseit teljesítették volna, úgy ő a' Frantziákat az Ebro' bal partjára kergette volna. Ha Wellingtonnak a' Ciudad Rodrigo ostromoltatásakor 60,000 Anglusok lehettek volna vezérlete alatt, most az egész fél szigeten (Spanyol és Portugallia Országokban) nem találtna egy fegyveres Frantzia. *****)

Következnek a' Monitörnek ezekre tett jegyzései: —

*) Mi semmi jegyzést nem teszünk arra, hogy melyik résznek mennyi emberei voltak. Az Anglusok egyátallában rosszszól vannak tudósítatva.

**) Ennek nem igaz $\frac{4}{5}$ része.

***) Ez előtt 4 hónapokkal mindent el akart pusztítani az Anglus armádia: most azt akarja Wellington elhíttetni velünk, hogy ő az országot védelmezte, és a' lakosokat meg kímélte.

****) Ezt, lehet mondani az Anglusok előtt, de nem lehet a' száraz Európai lakosok előtt, a' kik látták a' Frantzia armádiákat.

*****) Ha a' lakosok akartak volna pusztítani, jobban pusztítottak volna; nem hagyták volna, és nem dugták volna el a' gabona, bor, és riskása magazinumokat, mellyek azután a' Frantziáknak kezekre kerültek.

*****) Ha Lord Wellingtonnak 40,000 Anglusai lettek volna Talaveránál, ő ezeket a' környülállásoknak nem tudása miatt mind elvesztette volna, minthogy Madridhoz elő nyomulván, a' 2-dik, 5-dik és 6-dik armádiák az ő útját a' Tágus vize felé elvágták volna. Az Anglusoknak ezen kérdése képzelhetetlen. A' mellett, hogy ők a' tenger' urai, csak az ő hajóik előtt lévő halmokon a' sántzok között tartózkodnak. Sok híjja még annak, hogy ők marschokban és fordulásokban álló hadat folytathassanak. Ahoz való armádia és Vezérek kívántatnak arra; pedig nintsen nékiek sem egyik sem másik.